

EĞİTİM FAKÜLTELERİNİN YENİDEN YAPILANMASININ FİZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Mustafa EROL, Halil ÇALLICA, Muhittin AYGÜN, Gamze SEZGİN, ve Nevzat KAVCAR

Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Fizik Eğitimi Anabilim Dalı, Buca, İzmir, 35150.

ÖZET

Bu çalışmada, içinde fizik eğitimi programı bulunan eğitim fakültelerindeki fizik eğitimi öğretim elemanlarına uygulanan "Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılanması" konulu anketin sonuçları sunulmuştur. Bu anket, üç bölümde toplanan toplam 46 soru içermektedir. Elde edilen veriler SPSS programı ile Kruskal-Wallis testi uygulanarak değerlendirilmiş ve sonuçlar tartışmaya sunulmuştur.

ABSTRACT

In this study, outcomes of a questionnaire applied to all the education faculties having physics departments in Turkey on the "Reconstruction of the education faculties" have been presented briefly. The questionnaire comprised of three sub sections having 46 questions in total. The obtained data were analysed by means of SPSS statistical analyses program specifically Kruskal-Wallis test and some important conclusions have been presented for the discussion.

GİRİŞ

Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) 'nca eğitimde gereksiz tekrarı önlemek ve kaynakların birleştirilmesi amacıyla eğitim fakültelerinin yeniden yapılanması gündeme gelmiş ve bu konuda yapılan çalışmalar karara bağlanarak 1998-1999 öğretim yılından itibaren tüm ülke çapında uygulanmaya konmuştur[1,2]. Bu model ile daha önceden 4 yıl olan alan öğretmenliği programlarının 3.5+1.5 şeklinde 5 yıla çıkarılması, alan derslerinin fen-edebiyat fakültesi tarafından verilecek olması ve uygulanacak programın fen-edebiyat fakültesinin programı olması gibi uygulamalar bazı gruplar tarafından desteklenmekte bazı gruplar tarafından ise desteklenmemektedir. Bu nedenle uygulamaya konan modelin enine boyuna irdelenmesi modelin uygulayıcısı konumundaki öğretim elemanlarının tutumlarının ortaya çıkarılmasının önemli olduğu düşüncesindeyiz. Sonuçta eğitimimizi şekillendiren öğretmenlerimizin daha iyi yetiştirilmesi amaçlandığına ve bu öğretmenlerimize de daha sonra ülkemizin geleceğini teslim edeceğimize göre, ülke koşulları içinde durumun sağlıklı bir şekilde değerlendirilerek gerçeklerin ortaya çıkarılması büyük önem taşımaktadır.

Yöntem ve Sonuçlar

Anketimizde üç bölümde toplam 46 soru bulunmaktadır. Araştırmamızın evrenini ve örneklemini ülkemizdeki Fizik Eğitimi Anabilim dalı öğretim elemanları oluşturmaktadır. Anketimize katılım oranı % 50 nin biraz üzerinde olmuştur. Araştırmanın verileri SPSS paket programı kullanılarak işlenmiş, istatistik analizinde Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Anketimize katılan fizik bölümü öğretim elemanlarının profili hakkındaki bulgularımızı şöyle özetleyebiliriz:

1-Öğretim elemanlarımızın 1/3 ü bayan , 2/3 ü erkektir.

2-Eğitim fakültesi öğretim elemanlarımızın %45.8 i eğitim fakültesi, %30.5 i fen-edebiyat fakültesi mezunu ve %23.7 si de diğer fakültelerden mezun olmuşlardır.

3- Eğitim fakültesi öğretim elemanlarımızın % 6.8 i hiç yüksek lisans yapmamış, %54.2 si fizik konusunda , % 28.8 i fizik eğitimi konusunda ve % 8.5 i de eğitim bilimleri konusunda yüksek lisans yapmışlardır.

4- Eğitim fakültesi öğretim elemanlarımızın % 22 si hiç doktora yapmamış, %71.2 si fizik konusunda , % 3.4 ü fizik eğitimi konusunda ve % 1.7 si de eğitim bilimleri konusunda doktora yapmışlardır.

5-Yayımlar konusuna gelindiğinde ise durum şudur:

Yayının Alanı	Yayının Niteliği	Hiç	1-3	4-6	7-9	10 ve üstü
Fizik	Hakemli Yurtdışı	62.7	23.7	8.5	1.7	3.4
	Hakemli Yurtiçi	64.4	20.3	10.2	1.7	3.4
	Kitap	83.1	13.6	3.4		
	Kongre-Sempozyum Yurtdışı	81.4	13.6	1.7	3.4	
	Kongre-Sempozyum Yurtiçi	52.5	22.0	20.3	1.7	3.4
	Kitap Katkısı	91.5	6.8	1.7		
Fizik Eğitimi	Hakemli Yurtdışı	96.6	3.4			
	Hakemli Yurtiçi	84.7	8.5	3.4	3.4	
	Kitap	94.9	3.4	1.7		
	Kongre-Sempozyum Yurtdışı	96.6	3.4			
	Kongre-Sempozyum Yurtiçi	69.5	15.3	8.5	1.7	5.1
	Kitap Katkısı	94.9	1.7	1.7		
Eğitim	Hakemli Yurtdışı	100				
	Hakemli Yurtiçi	100				
	Kitap	100				
	Kongre-Sempozyum Yurtdışı	100				
	Kongre-Sempozyum Yurtiçi	91.5	3.4	5.1		
	Kitap Katkısı	98.3	1.7			

Anketimizin ikinci bölümünde tutumla ilgili sorularımıza aldığımız yanıtları şöyle özetleyebiliriz:

- 1-Anketimize katılanların 2/3 ü yeniden yapılanma hakkında yeterli bilgisinin olduğunu ifade etmiştir.
- 2-Anketimize katılanların büyük bir çoğunluğu yeniden yapılanmanın gerekli olduğunu ancak sorunların yapılanmadan sonra da büyük ölçüde devam ettiğini ifade etmişlerdir.
- 3-Öğrencilerin motivasyonu konusunda önemli sorunlar yaşanacağı, ve daha verimsiz bir eğitim öğretim sürecinin ortaya çıkacağına inanılmaktadır.
- 4-Yeniden yapılanma sonucunda eğitim fakülteleri giriş puanlarında belli bir azalma olacağı bunun sonucunda da öğrenci kalitesinde belli bir düşmenin olacağı beklenmektedir.
- 5-Alan öğretmenliklerinin 3.5+ 1.5 olarak 5 yıla çıkarılması ve 3.5 yıllık eğitimin tamamen fen-edebiyat fakültesi öğretim elemanları tarafından verilmesi olumlu karşılanmamaktadır.

Anketin üçüncü bölümünde elde edilen sonuçlar da şöyle özetlenebilir:

- 1-Öğretim elemanlarının mevcut özlük hakları ile istek doğrultusunda fakülteler arası geçişine izin verilmesi gerektiğine büyük bir çoğunluk inanılmaktadır.
- 2-Yeni modelde öngörüldüğü üzere akademik atama ve yükseltmelerde sadece alan eğitimi ile ilgili çalışmaların değerlendirilmeye alınması durumunda çok önemli ölçüde eleman kaybedileceğine, dolayısıyla mutlaka alanla ilgili çalışmalara da bakılması gerektiğine inanılmaktadır.
- 3-3.5 yıllık alan derslerinin mutlaka eğitim fakültesi öğretim elemanları tarafından verilmesi gerektiğine, aksi halde önemli motivasyon problemlerinin yaşanacağına inanılmaktadır.
- 4-Eğitim sürecinin 3.5+1.5 olarak kesin anlamda bölünmesinin öğrencilerin mesleğe karşı olumsuz tutum geliştirmesine yol açacağına inanılmaktadır.
- 5-Fen-edebiyat fakültesi öğrencileri ile eğitim fakültesi öğrencilerinin aynı alan bilgisini almaları gerektiğine ve eğitim fakültelerinin kendi programlarını kendilerinin yapması gerektiğine inanılmaktadır.

6-Yine eğitim fakültelerinin öğrenci kontenjanlarının azaltılması gerektiğine ve ikinci öğretim programlarının kapatılması gerektiğine inanılmaktadır.

7-Alan eğitimi konusunda ihtiyaç duyulan öğretim elemanlarının ülke içinde açılacak lisans üstü programlarla karşılanması gerektiğine ancak kalitenin çok sıkı bir şekilde denetlenmesi gerektiğine inanılmaktadır.

8-Bu model gereği olarak hem eğitim hem de fen-edebiyat fakültelerine ayrı ayrı öğrenci alınmasının yanlış olduğuna inanılmaktadır.

Anket sonuçları üzerinde Kruskal-Wallis testi uygulandığında aşağıdaki konularda ünvan, doktora ve kıdem baz alınarak incelemeler yapılmış ve verilen yanıtlarda belirgin tutum farklılıkları gözlenmiştir. Bu farklılıkları şöyle ifade edebiliriz:

Kıdem baz alındığında:

1-Fizik öğretmenliğinin 3.5 yıllık alan dersleri ile 1.5 yıllık tezsiz yüksek lisans derslerinin tamamen birbirinden ayrılması konusunda belirgin farklılıklar gözlenmiştir.

2-Akademik yükseltme ve atamalarda eğitimle ilgili yayınların yanında alanla ilgili çalışmaların da değerlendirme kapsamına alınmasında yarar olacağı konusunda belirgin bir farklılık gözlenmiştir.

3-Yeniden yapılanma sonucunda eğitim ve fen-edebiyat fakültelerine ayrı ayrı öğrenci alınması konusunda belirgin farklılıklar gözlenmiştir.

4-Yeniden yapılanma modelinde 3.5 yıl süren alan derslerinin fen-edebiyat fakültesi öğretim elemanları tarafından verilmesi konusunda kıdeme göre farklılıklar gözlenmiştir.

Doktora baz alındığında:

1-Yeni açılması öngörülen ya da açılan fizik eğitimi yüksek lisans ve doktora programları sayesinde öğretim elemanı açığının mevcut kaynaklarla giderilmesi konusunda doktora göre belirgin farklılıklar gözlenmiştir.

2-Yeniden yapılanma sonucunda alan derslerinin tamamen fen-edebiyat fakültesi öğretim elemanları tarafından verilmesi durumunda öğretim elemanlarının eğitim fakültesi öğrencilerini benimsemesi konusunda ciddi sorunların doğacağı konusunda belirgin farklılıklar gözlenmiştir.

Doktora ve ünvan baz alındığında:

1-YÖK tarafından hazırlanan tezsiz yüksek lisans programındaki zorunlu derslerin seçimi konusunda belirgin farklılıklar gözlenmiştir.

Kıdem, doktora ve ünvan baz alındığında:

1-Yeniden yapılanma içinde fizik eğitimi programlarının bölümden anabilim dalına dönüştürülmesi konusunda verilen cevaplar kıdem, ünvan ve doktora göre belirgin farklılıklar göstermiştir.

Değerlendirme ve Öneriler

1-Yeniden yapılanma sonucunda ortaya çıkan durumun bir gereği olarak her fizik eğitimi programının kendi 3.5 yıllık programını yeniden belirlemesi gerektiği [3]ve bu programın yeterli öğretim elemanı bulunan eğitim fakültelerinde bizzat eğitim fakültesi öğretim elemanları tarafından verilmesinin doğru olacağı düşüncesindeyiz. Özellikle öğrencilerin yaşadığı “motivasyon” , ve “benimsenmeme duygusu” gibi sorunlar bu yolla ortadan kalkacaktır.

2-Akademik yükseltme ve atamalarda “alan eğitimi” ve “alan” la ilgili yayınların birlikte değerlendirilmesi mevcut yapı göz önüne alındığında bir zorunluluk gibi görünmektedir[4]. Amaçlanan yapılanmaya en az 10 yıl gibi bir geçiş süresi tanındıktan sonra geçilebilir kanısındayız.

3-Anabilim dallarında yürütülecek akreditasyon çalışmaları sonucunda belli bir seviyeyi tutturamayan programlara “ikinci öğretimi” açma şansı tekrar verilmelidir. Özellikle çok sayıda gencimiz üniversite kapılarında beklemek zorunda iken var olan kaynakların mutlak surette en etkin bir şekilde kullanılması oldukça önemlidir düşüncesindeyiz.

KAYNAKLAR

- [1] “Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Programlarının Yeniden Düzenlenmesi” Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı, Mart 1998, Ankara.
- [2] “YÖK-Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesinin Fizik Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi”, Erol M, Çallica H., Kavcar N. ve Sılay İ., II:Ulusal Eğitim Sempozyumu Bildirileri, s.175.Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi.
- [3] “Fizik Eğitimi”, YÖK-Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi, Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, 1997 , Ankara.
- [4] “Türkiye’de Öğretmen Eğitiminde Standartlar ve Akreditasyon”, YÖK-Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi, Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, 1999 , Ankara.